

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Estrasburg, 31 de març de 2021

MIN-LANG (2021) 7

CARTA EUROPEA DE LES LLENGÜES REGIONALS O MINORITÀRIES

**Avaluació del Comité d'Experts sobre l'aplicació de
les recomanacions d'acció immediata
contingudes en el cinqué informe d'avaluació del Comité d'Experts sobre
Espanya**

Introducció

1. La Carta europea de les llengües regionals o minoritàries (d'ara en avant, «la Carta») és un tractat del Consell d'Europa que exigeix que els seus estats part garantisquen la protecció i la promoció de les llengües minoritàries tradicionals del país en tots els àmbits de la vida pública: educació, justícia, administració i serveis públics, mitjans de comunicació, activitats i equipaments culturals, vida econòmica i social i intercanvis transfronterers. La Carta va ser ratificada per Espanya el 9 d'abril de 2001 i va entrar en vigor l'1 d'agost de 2001. S'aplica a les llengües següents: al basc al País Basc i a Navarra, al català a les Illes Balears i a Catalunya i amb la denominació de valencià/català a la Comunitat Valenciana i al gallec a Galícia. Juntament amb l'occità de la Vall d'Aran a Catalunya (aranés), aquestes llengües estan protegides en virtut de les parts II i III de la Carta. De conformitat amb els articles 1 i 2, les llengües següents només estan cobertes per la part II de la Carta: amazic a Melilla, àrab/dàrija a Ceuta, aragonés a Aragó, asturià a Astúries, caló com a llengua sense territori, català a Aragó, extremeny a Extremadura, fala/gallec a Extremadura, gallegoasturià a Astúries, lleonés a Castella i Lleó, portugués a Extremadura i valencià/català a la Regió de Múrcia.
2. El Comitè d'Experts fa un seguiment de l'aplicació de la Carta. Cada estat part presenta un informe periòdic sobre aquesta aplicació cada cinc anys. Sobre la base de l'informe complet d'avaluació del Comitè d'Experts, el Comitè de Ministres formula les seues recomanacions a l'estat part.
3. A mitjan període de cada cicle de seguiment de cinc anys, és a dir, dos anys i mig després de la data límit per a la presentació de l'informe periòdic, l'estat part ha de presentar informació sobre l'aplicació de cada **recomanació d'acció immediata**¹ feta pel Comitè d'Experts en el seu informe d'avaluació. El Comitè d'Experts ha d'aprovar, llavors, una valoració de l'aplicació d'aquestes recomanacions. Les «altres recomanacions» del Comitè d'Experts sobre com millorar la protecció i la promoció de les llengües regionals o minoritàries a l'estat en qüestió s'examinen una vegada rebut el següent informe periòdic i després de la visita *in situ* a l'estat part. Els informes periòdics quinquennals han de contindre informació completa sobre l'aplicació de tots els compromisos assumits en virtut de la Carta i totes les recomanacions del Comitè d'Experts i del Comitè de Ministres.
4. Espanya havia de presentar **informació sobre l'aplicació de les recomanacions d'acció immediata** contingudes en el cinquè informe d'avaluació del Comitè d'Experts² abans de l'1 d'agost de 2020. Aquesta informació es va comunicar el 4 de febrer de 2021. La present **avaluació de l'aplicació de les recomanacions d'acció immediata** es basa en la informació aportada per Espanya i per les associacions representants dels parlants de les llengües regionals o minoritàries, d'acord amb l'article 16.2 de la Carta.³ Pel que fa al compliment de tots els compromisos assumits per Espanya en virtut de la Carta, el Comitè d'Experts es remet al seu cinquè informe d'avaluació. Així mateix, analitzarà l'aplicació de totes les recomanacions relacionades amb totes les llengües regionals o minoritàries en el sisè informe d'avaluació.
5. En la informació aportada sobre l'aplicació de les recomanacions d'acció immediata, les autoritats espanyoles també van donar compte, per iniciativa pròpia, de l'aplicació de les recomanacions formulades pel Comitè de Ministres durant l'últim cicle de seguiment. El Comitè d'Experts va utilitzar aquesta informació addicional, en els casos oportuns, en la seua avaluació.
6. Aquesta avaluació va ser adoptada pel Comitè d'Experts el 23 de març de 2021.

¹ De conformitat amb les decisions del Comitè de Ministres per a reforçar el mecanisme de seguiment de la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries (CM/Del/Dec(2018)1330/10.4.e), apartat 1.a.

² [CM\(2019\)125](#), adoptat el 20 de març de 2019.

³ De conformitat amb el Reglament intern del Comitè d'Experts (MIN-LANG(2019)7), article 17, apartats de l'1 al 6.

Revisió de l'aplicació per part d'Espanya de les recomanacions d'acció immediata

I. Qüestions generals

Aplicació de les recomanacions en col·laboració amb els parlants de les llengües regionals o minoritàries

7. Al llarg del procés d'elaboració de l'informe estatal sobre l'aplicació de les recomanacions d'acció immediata, les autoritats espanyoles van consultar els governs de les comunitats autònomes amb llengües cooficials i van tindre en compte la informació que els van proporcionar. No obstant això, el Comitè d'Experts recorda a les autoritats espanyoles que també haurien de consultar els representants dels parlants.

8. El Comitè d'Experts recorda a les autoritats que les recomanacions formulades en el procediment de seguiment tenen com a objectiu facilitar i accelerar la plena aplicació de la Carta. D'acord amb els articles 6 i 7(4) de la Carta i a partir de la publicació d'un informe d'avaluació o d'una avaluació de l'aplicació de les recomanacions d'acció immediata, el Comitè d'Experts convida les autoritats espanyoles a comunicar la informació a les parts interessades pertinents, incloent-hi els representants dels parlants de les llengües regionals o minoritàries, i a aplicar les recomanacions que hi figuren en col·laboració amb els parlants. A més, és responsabilitat de les autoritats tindre en compte les opinions dels representants dels parlants de les llengües regionals o minoritàries en el seu informe periòdic, així com en l'informe sobre l'aplicació de les recomanacions d'acció immediata.

Estructura de l'informe

9. L'informe de les autoritats estatals⁴ conté informació que, en alguns casos, s'aplica a més d'una recomanació d'acció immediata; per tant, l'avaluació d'aquestes qüestions fonamentals s'explica detalladament en la primera secció (apartats del 10 al 24) d'aquest informe. La informació sobre les diferents llengües i l'avaluació de les recomanacions d'acció immediata s'exposen en les parts dedicades, segons corresponga, a cada llengua en particular.

Aplicació de la Carta i inclusió de les llengües regionals o minoritàries en els estatuts d'autonomia de les comunitats autònomes

10. Pel que fa a l'aplicació de la Carta a les llengües regionals o minoritàries específiques, les autoritats espanyoles assumeixen que les llengües protegides d'acord amb les parts II i III són les que s'esmenten explícitament en els estatuts d'autonomia com a llengües cooficials i només per a la comunitat autònoma que corresponga. Les llengües protegides segons la part II són les que figuren en els estatuts d'autonomia com a béns culturals o en altres textos jurídics propis d'una determinada comunitat autònoma, de nou només en relació amb aquesta última. Segons les autoritats estatals, les llengües que no s'esmenten expressament en aquests dos tipus de documents legals no són objecte d'una protecció institucionalitzada. No obstant això, d'acord amb els articles 1 i 2 de la Carta, les llengües regionals i minoritàries han de ser protegides, tant si figuren com si no en els instruments jurídics nacionals.

11. Les autoritats espanyoles també han reafirmat la seua postura segons la qual «les llengües sense territori» no s'inclouen en els compromisos adquirits per Espanya en virtut de la Carta. El Comitè d'Experts recorda que el punt de vista de les autoritats espanyoles no és conforme al que es disposa en els articles 1 i 2 de la Carta.

⁴ [MIN-LANG \(2021\) IRIA 2.](#)

12. No s'ha rebut cap informació per part dels parlants o de les ONG sobre les mesures adoptades per les autoritats estatals per a garantir la inclusió d'altres llengües regionals o minoritàries en els estatuts d'autonomia. Per tant, el Comitè d'Experts reitera les recomanacions d'acció immediata que ja va formular en el cinquè informe d'avaluació sobre Espanya segons les quals les autoritats haurien d'«incloure la denominació de català i d'aragonès en l'Estatut d'Autonomia d'Aragó», i «incloure la denominació de gallegoasturià i d'asturià en l'Estatut d'Autonomia d'Astúries». Aquest informe demana a les autoritats espanyoles que entaulen un diàleg amb els parlants en aquest sentit i que informen sobre els progressos efectuats en el pròxim informe periòdic.

Esmena de la Llei orgànica del poder judicial per a permetre l'ús de les llengües regionals o minoritàries en els procediments judicials

13. La qüestió de l'ús de les llengües regionals o minoritàries en els procediments judicials afecta totes les llengües cooficials i requeriria canvis en la legislació a escala estatal. Des del primer cicle de seguiment, el Comitè d'Experts ha recomanat a les autoritats espanyoles que esmenen el marc jurídic per a indicar expressament que les autoritats judicials penals, civils i administratives de les comunitats autònomes puguin dur a terme procediments en les llengües cooficials a petició d'una de les parts. Malgrat això, no s'ha fet cap avanç pel que fa als compromisos que Espanya es va comprometre a respectar en virtut de l'article 9. L'article 231 de la Llei orgànica del poder judicial estableix que els jutges i la resta de funcionaris de jutjats i tribunals han d'utilitzar, en principi, el castellà, però també podran utilitzar la llengua oficial pròpia de la comunitat autònoma diferent del castellà si cap de les parts s'hi oposa. També preveu que «les parts, els seus representants i les persones que les dirigeixen, així com els testimonis i pèrits, podran utilitzar l'altra llengua que també siga oficial a la comunitat autònoma del territori en què tinguen lloc les actuacions judicials, tant en manifestacions orals com escrites». En la pràctica, els jutges quasi mai utilitzen una llengua diferent del castellà i les parts que habitualment utilitzarien la llengua oficial local sovint es passen al castellà. Quan una de les parts persisteix en l'ús de la llengua cooficial, es recorre generalment a un intèrpret en lloc d'efectuar tot el procediment en aquesta llengua. Tal com destaquen els representants dels parlants, aquesta situació dona lloc a un ús de les llengües regionals i minoritàries davant dels tribunals molt més reduït del que es podria esperar, tenint en compte el percentatge de parlants d'aquestes llengües en relació amb la població.

14. Tot i que les autoritats estatals afirmen que no hi ha necessitat de modificar la Llei orgànica del poder judicial per a satisfer plenament les obligacions que Espanya s'ha compromés a respectar en virtut de l'article 9 de la Carta, una anàlisi en profunditat de l'article 231 mostra que en realitat no és així. Perquè la llei orgànica s'ajuste plenament a aquests compromisos, l'article 231 hauria d'indicar expressament que els procediments penals, civils i administratius s'han de dur a terme en la llengua regional o minoritària en qüestió simplement a petició d'una de les parts.

15. Les respostes proporcionades per les ONG indiquen que el nombre de funcionaris dels òrgans judicials que utilitzen les llengües cooficials no s'ha incrementat des de l'últim cicle de seguiment. Per tant, la possibilitat que els parlants de llengües minoritàries o regionals facen valdre el seu dret a utilitzar la seua llengua en procediments judicials continua sent limitada. A més, el programari de traducció «Minerva», utilitzat actualment en procediments judicials, no inclou tots els formularis utilitzats en les llengües regionals o minoritàries, i els formularis no s'han modificat d'acord amb els canvis legislatius en la mateixa mesura que en castellà.

16. Les autoritats estatals van iniciar una investigació el 2020 per a reunir informació sobre l'ús efectiu de les llengües regionals o minoritàries en procediments judicials, i per a proposar millores basades en els resultats obtinguts. El Comitè d'Experts espera rebre informació sobre els resultats d'aquesta investigació. Junt amb aquesta iniciativa, actualment s'està duent a terme un projecte dotat d'intel·ligència artificial (IA) per a proporcionar traduccions automàtiques en les llengües regionals o minoritàries. Cal assenyalar, però, que la IA no pot substituir completament la comprensió i el coneixement humans en un cas judicial.

17. El Comit  d'Experts considera que l'enfocament de les autoritats espanyoles continua sent contrari a les seues obligacions, especificades en l'article 9, i lamenta que no hagen canviat d'opinió. Per tant, recorda la necessitat d'adoptar mesures legislatives immediates per a permetre l' s de les llengües regionals o minoritàries en procediments judicials a petició d'una de les parts i d'acord amb els compromisos adquirits per Espanya en el moment de la ratificació.

 s de les llengües cooficials en l'Administració general de l'Estat

18. Segons l'informe de les autoritats espanyoles sobre l'aplicació de les recomanacions d'acció immediata, s'han adoptat mesures en els àmbits següents. Des de 2017, els serveis de traducció de l'Administració general de l'Estat han traduït uns 3.000 documents oficials cada any, principalment formularis administratius, documents electorals, fullets informatius i normatives específiques de determinats serveis. Per tal d'incrementar l' s de les llengües cooficials, els funcionaris que utilitzen aquestes llengües en la seua feina diària han rebut un augment salarial des de 2020. A més d'aquestes mesures, el Consell i Oficina de Llengües Cooficials va dur a terme una investigació per a avaluar l' s de les llengües cooficials en l'Administració general de l'Estat. Les conclusions d'aquest informe de diagnòstic seran valuades pel Consell de Llengües Cooficials amb la finalitat de millorar l'aplicació de les recomanacions del Comit  d'Experts en el cinqu  informe d'avaluació sobre Espanya, pel que fa a l' s de les llengües regionals i minoritàries en l'Administració general de l'Estat.

19. Els esforços de l'Institut Nacional d'Administració Pública entre 2017 i 2020 per a ensenyar les llengües regionals o minoritàries als funcionaris de l'Administració general de l'Estat han tingut un èxit limitat. Per a obtindre millors resultats, les autoritats estatals han posat en marxa un nou curs de formació en línia i han assignat un increment del pressupost (433 444 euros) a aquest efecte. Aix , la dotació pressupostària per al període 2018-2019 superava la suma de les dels sis anys anteriors junts. La Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED) s'encarrega del programa de formació lingüística, que està destinat a tots els funcionaris públics de l'Administració general de l'Estat, inclosos els empleats en comunitats autònomes sense llengua cooficial. La taxa d'èxit va ser relativament baixa, amb només 821 empleats que van completar la formació (30,32 % dels inscrits), però mostra una millora notable.

20. Les dades relatives a la inscripció de funcionaris als cursos de català, basc, gallec i valencià no indiquen a quina comunitat autònoma corresponen. Segons les autoritats estatals, el 2021 es durà a terme una versió millorada del curs de formació en línia sobre la base de les experiències del cycle anterior.

21. El Comit  d'Experts subratlla que, si bé la legislació espanyola reconeix la importància i l' s de les llengües cooficials en el sector públic,⁵ aquesta disposició no s'ha posat en pràctica per a assegurar un augment del nivell de domini de les llengües regionals o minoritàries en aquest sector. En particular, les convocatòries de candidatures per a accedir a programes d'ocupació pública en comunitats autònomes amb llengües cooficials tenen en compte el coneixement de la llengua cooficial només com a «m rit específic» (i compta pocs punts per a la puntuació global), no com a «m rit general» ni com a requisit obligatori. La competència en llengües estrangeres com l'anglès, el francès o l'alemany dona més punts en l'avaluació de la candidatura que el coneixement de les llengües cooficials.

22. El compliment de l'article 10 de la Carta es pot analitzar en termes del nivell d'accés als serveis públics en línia en les llengües regionals o minoritàries. Segons els estudis posats a disposició del Comit  d'Experts, les institucions que són competència de l'Estat només ofereixen parcialment els serveis en les llengües regionals o minoritàries. Moltes pàgines principals dels llocs web d'aquestes

⁵ Article 54.11 del Reial decret llei 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic.

institucions ofereixen informació general en les llengües regionals o minoritàries, mentre que la resta de pàgines només faciliten informació en castellà. Així mateix, els formularis utilitzats per a omplir i presentar estan, en molts casos, només en castellà. I segons la informació facilitada pels parlants, les traduccions, si n'hi ha, del castellà a les llengües regionals o minoritàries dels formularis utilitzats en els serveis públics són sovint inexactes, de manera que els parlants prefereixen omplir la versió en castellà d'aquests formularis.

23. Es va informar el Comitè d'Experts que, amb la generalització dels serveis públics en línia, actualment s'ha reduït la varietat de procediments administratius que s'efectuen de manera presencial. Per tant, les autoritats responsables de prestar aquests serveis es veuen menys motivades a recórrer a funcionaris públics que sàpien parlar les llengües regionals o minoritàries. Com a resultat d'aquesta tendència, els parlants de les llengües minoritàries tenen un accés encara més limitat que els castellanoparlants a l'administració de serveis públics en persona.

24. El Comitè d'Experts té en compte els esforços de les autoritats espanyoles en el camp de l'administració electrònica, particularment pel que fa a la traducció a les llengües regionals o minoritàries. També anima a afegir més informació i formularis als llocs web, a més d'informació general. Les accions que hagen produït resultats desiguals per a les diferents llengües regionals o minoritàries han de ser coherents i més estructurades. Les dades facilitades per les autoritats estatals no són suficients per a permetre al Comitè d'Experts avaluar l'aplicació de les recomanacions d'acció immediata sobre l'Administració general de l'Estat. El Comitè d'Experts anima les autoritats espanyoles a proporcionar informació detallada sobre els progressos realitzats pel que fa a cada recomanació i llengua regional o minoritària en el pròxim informe estatal.

Ús de les llengües regionals o minoritàries durant la pandèmia de la COVID-19

25. El Comitè d'Experts considera que la situació de la pandèmia actual constitueix una crisi de salut pública i ha expressat la seua preocupació per la manca manifesta de comunicació sobre les condicions sanitàries i les mesures de protecció adequades durant la pandèmia de la COVID-19 en les llengües regionals o minoritàries dels estats part de la Carta.⁶ Es presumeix que la necessitat d'informació i de mesures en les llengües regionals i minoritàries s'ha tingut en compte de manera proporcionada i no discriminatòria en comparació amb les altres llengües en què s'han comunicat aquesta informació i aquestes mesures. El Comitè d'Experts insisteix en el fet que, d'acord amb la Carta, les llengües regionals o minoritàries s'haurien d'utilitzar en tots els contextos, i afeg que les autoritats locals i regionals haurien d'utilitzar activament les llengües regionals o minoritàries en les seues respostes a la pandèmia. La comunicació de recomanacions rellevants en totes aquestes llengües és de màxima importància per a la salut i el benestar dels parlants de les llengües regionals o minoritàries. D'acord amb la declaració feta pel president del Comitè d'Experts el març de 2020,⁷ les autoritats haurien de desplegar els seus esforços de comunicació en les llengües diferents del castellà durant la pandèmia al mateix nivell que en castellà.

26. Segons la informació rebuda, les autoritats estatals han publicat la informació principalment en castellà, i ocasionalment en certes llengües estrangeres (anglès i francès). Aquesta informació està disponible en basc en el lloc web creat pel Govern Basc i parcialment en el lloc web del Govern de Navarra. En canvi, la informació oferida en català es considera suficient a Catalunya.

⁶ [Notícies sobre la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries: El Comitè Executiu expressa preocupació per la manca de comunicació en les LRM en temps de crisi sanitària](#) (en francès); [Notícies sobre la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries: Comunicació en les LRM: de gran importància en temps de crisi mèdica global](#) (en francès), vegeu també CDADI (2020)9 **COVID-19: una anàlisi dels aspectes relacionats amb l'antidiscriminació, la diversitat i la inclusió en els estats membres del Consell d'Europa (en francès)** <https://rm.coe.int/prems-140520-fra-2530-cdadi-covid-19-a5-web-2779-2708-3522-1/1680a124ab>.

⁷ Presidenta del Comitè d'Experts, "[Comunicació en LRM: de gran importància en temps de crisi mèdica global](#)", 25 de març de 2020.

27. Pel que fa a l'impacte de la pandèmia en l'educació, les dificultats associades a la transició d'un ensenyament presencial a una modalitat en línia generalment no depenen de la llengua d'instrucció. No obstant això, segons el Comitè d'Experts, és possible que la situació dels cursos de llengües regionals o minoritàries o impartits en aquestes llengües es trobe en desavantatge en comparació amb els cursos impartits en la llengua o les llengües nacionals. En tots els estats part de la Carta hi ha una oferta molt més àmplia de materials educatius audiovisuals alternatius en la llengua o les llengües nacionals, procedents de diferents fonts oficials i no oficials. El Comitè d'Experts prestarà atenció als nous reptes relacionats amb l'educació pel que fa a l'ensenyament de les llengües regionals o minoritàries i/o impartit en aquestes i, així mateix, vol rebre en el pròxim informe periòdic d'Espanya informació sobre les lliçons apreses de la crisi sanitària de 2020/2021.

II. Recomanacions d'acció immediata

1. El basc al País Basc

Recomanació d'acció immediata

a. Esmenar la Llei orgànica del poder judicial per a garantir l'ús del basc en els procediments judicials a petició d'una de les parts.

28. No s'ha esmenat la Llei orgànica del poder judicial. Per a més informació sobre les mesures adoptades per les autoritats i l'avaluació del Comitè d'Experts, consulteu els apartats del 13 al 17.

Recomanació d'acció immediata

b. Utilitzar el basc en l'Administració general de l'Estat al País Basc.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

29. Segons els representants dels parlants, el secretari d'estat de Funció Pública va publicar el gener de 2018 un anunci de contractació amb processos selectius d'accés a l'Administració general de l'Estat i els seus òrgans. Aquesta convocatòria pública no va tindre en compte el coneixement de la llengua basca per als 340 llocs assignats al País Basc; aquesta situació incompleix l'article 10.4.b ratificat per Espanya.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

30. Les autoritats espanyoles han fet avanços pel que fa a la formació del personal en llengua basca, però sembla que no hi ha hagut una estratègia estructurada de l'ús del basc en l'Administració general de l'Estat al País Basc. El Comitè d'Experts no ha rebut prou informació de les autoritats i, per tant, no està en condicions d'avaluar l'aplicació d'aquesta recomanació (vegeu els apartats del 18 al 24).

1.1 El basc a la Comunitat Foral de Navarra

Recomanació d'acció immediata

a. Esmenar la Llei orgànica del poder judicial per a garantir l'ús del basc en els procediments judicials a petició d'una de les parts.

31. No s'ha esmenat la Llei orgànica del poder judicial. Per a més informació sobre les mesures adoptades per les autoritats i l'avaluació del Comitè d'Experts, consulteu els apartats del 13 al 17.

Recomanació d'acció immediata

b. Utilitzar el basc en l'Administració pública de la Comunitat Foral de Navarra.

32. El Comitè d'Experts no ha rebut prou informació. Per tant, no està en condicions d'avaluar l'aplicació d'aquesta recomanació (vegeu els apartats del 18 al 24).

2. El català a les Illes Balears

Recomanació d'acció immediata

a. Esmenar la Llei orgànica del poder judicial per a garantir l'ús del català en els procediments judicials a petició d'una de les parts.

33. No s'ha esmenat la Llei orgànica del poder judicial. Per a més informació sobre les mesures adoptades per les autoritats i l'avaluació del Comitè d'Experts, consulteu els apartats del 13 al 17.

Recomanació d'acció immediata

b. Utilitzar el català en l'Administració general de l'Estat a les Illes Balears.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

34. Els webs dels diversos organismes oficials no estan disponibles en català o bé només ofereixen part del contingut en català, com són els noms de les seccions o les pàgines principals del lloc web de la Delegació del Govern a les Illes Balears.⁸

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

35. El Comitè d'Experts no ha rebut prou informació. Per tant, no està en condicions d'avaluar l'aplicació d'aquesta recomanació (vegeu els apartats del 18 al 24).

2.1 El català a Catalunya

Recomanació d'acció immediata

a. Esmenar la Llei orgànica del poder judicial per a garantir l'ús del català en els procediments judicials a petició d'una de les parts.

36. No s'ha esmenat la Llei orgànica del poder judicial. Per a més informació sobre les mesures adoptades per les autoritats i l'avaluació del Comitè d'Experts, consulteu els apartats del 13 al 17.

Recomanació d'acció immediata

b. Utilitzar el català en l'Administració general de l'Estat a Catalunya.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

37. Segons una anàlisi elaborada per una ONG, només cinc webs oficials de 389 ofereixen serveis a la ciutadania totalment en català. Dels 384 webs restants, 270 no estan disponibles en català en absolut; els altres ofereixen només informació parcial en aquesta llengua.

⁸ www.mptfp.gob.es/ca/portal/delegaciones_gobierno/delegaciones/illesbalears.html.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

38. El Comitè d'Experts no ha rebut prou informació. Per tant, no està en condicions d'avaluar l'aplicació d'aquesta recomanació (vegeu els apartats del 18 al 24).

2.2 El valencià/català a la Comunitat Valenciana

Recomanació d'acció immediata

a. Esmenar la Llei orgànica del poder judicial per a garantir l'ús del valencià/català en els procediments judicials a petició d'una de les parts.

39. No s'ha esmenat la Llei orgànica del poder judicial. Per a més informació sobre les mesures adoptades per les autoritats i l'avaluació del Comitè d'Experts, consulteu els apartats del 13 al 17.

Recomanació d'acció immediata

b. Utilitzar el valencià/català en l'Administració general de l'Estat a la Comunitat Valenciana.

40. El Comitè d'Experts no ha rebut prou informació. Per tant, no està en condicions d'avaluar l'aplicació d'aquesta recomanació (vegeu els apartats del 18 al 24).

Recomanació d'acció immediata

c. Preveure que l'ensenyament es pugui garantir en valencià/català en tots els nivells.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

41. El Comitè d'Experts va recomanar l'ús d'un model d'immersió que permetera augmentar la proporció de cursos impartits en valencià/català, mentre que les autoritats van proposar un model plurilingüe que implica reduir el percentatge d'ensenyament en valencià/català (Llei per la qual es regula i promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià (Llei 4/2018)). El Govern de la Comunitat Valenciana continua tenint la intenció d'implantar el model plurilingüe, tot i que el Comitè d'Experts va manifestar, en l'apartat 49 del cinquè informe d'avaluació,⁹ que això contradiu l'instrument de ratificació. S'han pres noves mesures en el context de l'aplicació d'aquesta llei. El Govern Valencià va publicar un manual per a la confecció de programes lingüístics en els centres educatius que especifica el percentatge d'hores d'aprenentatge de llengües. La disposició preveu dedicar almenys un 25 % al valencià/català, un 25 % al castellà i un 15 % a l'anglès. La situació relacionada amb la pandèmia de la COVID-19 ha provocat un retard d'un any en l'aplicació d'aquest programa d'incorporació progressiva (PIP) en els centres d'Educació Secundària i Formació Professional.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

42. La introducció d'un ensenyament plurilingüe en virtut de la Llei de plurilingüisme del sistema educatiu valencià (Llei 4/2018) no garanteix l'oferta d'un ensenyament en valencià/català d'acord amb l'instrument de ratificació.

⁹ [CM\(2019\)125](#)

2.3 El català a Aragó

Recomanació d'acció immediata

a. Incloure la denominació de català en l'Estatut d'Autonomia d'Aragó.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

43. Tot i que la situació del català a Aragó ha millorat des de l'últim cicle d'avaluació, aquesta llengua només és reconeguda i esmentada expressament en la Llei 3/1999 del patrimoni cultural aragonés. Les autoritats estatals van informar el Comitè d'Experts que les mesures legals extraordinàries introduïdes el març de 2020 a causa de la pandèmia de la COVID-19 van impedir que el Govern d'Aragó prenguera mesures efectives per a la promoció i el reconeixement del català.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

44. El Comitè d'Experts va acollir amb satisfacció l'evolució de la situació del català a Aragó en l'últim informe d'avaluació i va animar les autoritats a promoure aquesta tendència positiva. Així mateix, va recomanar que la denominació de català s'incloguera en l'Estatut d'Autonomia de la comunitat autònoma per tal d'assegurar un nivell més alt de protecció. El Comitè d'Experts insisteix que els drets dels parlants de les llengües regionals i minoritàries s'han de garantir fins i tot en els casos en què s'han de posar en marxa mesures legals extraordinàries. Per tant, demana a les autoritats estatals que donen suport a l'ús del català, en col·laboració amb el Govern d'Aragó.

2.4 El valencià/català a la Regió de Múrcia

Recomanació d'acció immediata

a. Reconèixer el valencià/català com a expressió de la riquesa cultural de la Regió de Múrcia.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

45. L'Estatut d'Autonomia de la Regió de Múrcia no fa cap menció al valencià/català, tot i que la llengua és present a la comarca del Carxe. La protecció del valencià/català s'hi garanteix per mitjà d'iniciatives dutes a terme per la comunitat veïna –la Comunitat Valenciana– o amb el suport d'aquesta. Des de l'últim cicle de seguiment, el Comitè d'Experts no ha rebut cap informació nova de les autoritats estatals o locals sobre la promoció o el reconeixement d'aquesta llengua.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

46. El Comitè d'Experts considera que, tenint en compte la disposició constitucional i les competències compartides, l'Estat i les comunitats autònomes assumeixen responsabilitats complementàries en l'àmbit de la protecció de les llengües regionals o minoritàries. Per tant, els insta a entaular un diàleg que impliqui els parlants i que aspire a promoure el valencià/català, així com el reconeixement d'aquesta llengua com a riquesa cultural de la Regió de Múrcia.

Recomanació d'acció immediata

b. Prendre mesures urgents per a protegir i promoure el valencià/català a la Regió de Múrcia.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

47. Durant la recent reforma de l'Estatut d'Autonomia, el Govern de la Regió de Múrcia no va aprofitar l'oportunitat per a incloure-hi la denominació de valencià/català i no va prendre cap altra mesura per a protegir i promoure aquesta llengua.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

48. El Comitè d'Experts demana al Govern de la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia que adopte mesures efectives per a complir aquesta recomanació.

3. El gallec a Galícia

Recomanació d'acció immediata

a. Eliminar les restriccions imposades a l'educació en gallec en tots els nivells pertinents.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

49. Les autoritats espanyoles van presentar informació de la qual no es disposava en el moment de l'elaboració de l'últim informe d'avaluació. També indiquen que el sistema d'ensenyament bilingüe implantat el 2010 pel Decret 79/2010¹⁰ permet l'ensenyament del gallec i del castellà a parts iguals en el nivell de Primària. Els estudis mostren una lleugera millora del domini del gallec entre la joventut. Les autoritats estatals indiquen que aquesta evolució és atribuïble al model educatiu actual.

50. Les autoritats nacionals també argumenten que l'arribada a Galícia d'immigrants procedents d'altres regions d'Espanya ha provocat un augment del nombre de persones que no parlen gallec entre la població nouvinguda i afigen que aquest fenomen té un efecte negatiu sobre el nombre global de parlants de gallec en aquesta comunitat autònoma. Segons el primer informe sobre l'aplicació de les recomanacions d'acció immediata per part de les autoritats espanyoles, prop del 80 % dels habitants de Galícia parlen en major o menor grau el gallec. No obstant això, sembla que el domini global de la llengua s'ha reduït.

51. El Comitè d'Experts ha rebut informació que reflecteix que la distribució de les llengües entre les diferents assignatures no és equitativa. El nombre d'assignatures impartides en gallec a les escoles en què s'ha introduït l'anglès no supera el 33 %. A més, el gallec només està present en una part insignificant dels centres preescolars. La població està clarament en contra que es continue aplicant el Decret 79/2010 i aposta de manera ferma per la introducció d'un model d'immersió lingüística. Així mateix, hi ha manca de material didàctic en gallec. A causa d'aquesta situació, el 23,9 % dels menors de 15 anys no parlen gallec, segons un estudi de l'Institut Gallec d'Estadística.¹¹ Aquesta tendència podria provocar un augment constant del nombre de joves que no tenen cap coneixement de la llengua.

¹⁰ Decret 79/2010, de 20 de maig, per al plurilingüisme en l'ensenyament no universitari de Galícia. *Diario Oficial de Galicia*, 25/5/2010. https://www.edu.xunta.gal/portal/sites/web/files/protected/content_type/advertisement/2010/05/25/20100525_decre-to-pluringuismo.pdf

¹¹ Joves d'entre 5 i 14 anys que saben parlar gallec, dades disgregades per sexe i edat. IGE 2020.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

52. El Comitè d'Experts destaca que Espanya va ratificar l'article 8.1 a.i, b.i, c.i, d.i de la Carta, la qual cosa significa que s'ha de garantir l'ensenyament en gallec. El marc jurídic vigent és contrari als compromisos adquirits per Espanya. El Comitè d'Experts reafirma la importància de garantir un nivell adequat de formació lingüística durant tot el procés educatiu i sol·licita a les autoritats estatals que informen sobre l'aplicació dels compromisos que van adquirir en el pròxim informe d'avaluació. A més, sembla necessari consultar els parlants sobre l'elecció del model educatiu que més s'ajusta a les seues necessitats. El Comitè d'Experts considera que no s'han eliminat totes les restriccions imposades a l'ensenyament en gallec.

Recomanació d'acció immediata

<p>b. Esmenar la Llei orgànica del poder judicial per a garantir l'ús del gallec en els procediments judicials a petició d'una de les parts.</p>

53. No s'ha esmenat la Llei orgànica del poder judicial. Per a més informació sobre les mesures adoptades per les autoritats i l'avaluació del Comitè d'Experts, consulteu els apartats del 13 al 17.

Recomanació d'acció immediata

<p>c. Utilitzar el gallec en l'Administració general de l'Estat a Galícia.</p>

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

54. Segons la informació facilitada per les ONG, encara hi ha delegacions locals de l'Estat que es neguen a processar documents i fitxers o rebutgen reclamacions en gallec, tot i que se'ls sol·licita explícitament que ho facen i la legislació reconeix el dret a usar el gallec.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

55. El Comitè d'Experts no ha rebut prou informació. Per tant, no està en condicions d'avaluar l'aplicació d'aquesta recomanació (vegeu els apartats del 18 al 24).

3.1. El gallec/gallegoasturià a Astúries

Recomanació d'acció immediata

<p>a. Desenvolupar una política estructurada de protecció del gallegoasturià al territori on es parla (comarca de l'Eo-Navia).</p>

56. El Comitè d'Experts no ha rebut cap informació i, per tant, no es troba en condicions d'avaluar l'aplicació d'aquesta recomanació d'acció immediata; remet a l'avaluació que va fer en el cinqué informe d'avaluació.

Recomanació d'acció immediata

b. Incloure la denominació de gallegoasturià en l'Estatut d'Autonomia d'Astúries.
--

57. El Comitè d'Experts no ha tingut coneixement de cap avanç en l'aplicació d'aquesta recomanació i demana al Govern del Principat d'Astúries que continue el diàleg amb els parlants i prengui mesures efectives per a incloure la denominació de gallegoasturià en l'Estatut d'Autonomia.

3.2. El gallec a Castella i Lleó

Recomanació d'acció immediata

a. Prendre mesures immediates per a protegir el gallec a Castella i Lleó.
--

58. El Comitè d'Experts no ha tingut coneixement de cap avanç en l'aplicació d'aquesta recomanació i demana a la Junta de Castella i Lleó que continue el diàleg amb els parlants i prengui mesures efectives per a donar curs a aquesta recomanació.

4. La fala/gallec a Extremadura

Recomanació d'acció immediata

a. Prendre mesures immediates per a protegir la fala/gallec a Extremadura.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

59. Aquesta llengua va ser declarada bé d'interès cultural en el Decret 45/2001 de la comunitat autònoma. No obstant això, no consta informació sobre la inclusió de la denominació de fala en l'Estatut d'Autonomia d'Extremadura.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

60. El Comitè d'Experts sol·licita a la Junta d'Extremadura que promogui de manera eficaç la fala i que inclogui la seua denominació en l'Estatut d'Autonomia.

5. L'occità de la Vall d'Aran/aranés a Catalunya

Recomanació d'acció immediata

a. Prendre mesures per a vetlar per l'oferta de l'educació en aranés en tots els nivells pertinents.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

61. El 2006, l'aranés/occità va obtenir la condició de llengua cooficial a Catalunya. En el moment de l'elaboració de l'últim informe d'avaluació s'oferien cursos en aranés en els nivells d'Educació Secundària i Formació de Persones Adultes. Ni les autoritats estatals ni les ONG han facilitat informació sobre l'ampliació d'aquesta oferta a altres nivells d'ensenyament. A més, segons la informació facilitada per les ONG locals, les autoritats estatals no han garantit un finançament addicional per a promoure l'ensenyament en aranés o ampliar l'oferta de cursos existent.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

62. El Comitè d'Experts lamenta l'absència de finançament addicional per a l'ensenyament en aranés i demana a les autoritats que milloren la situació.

6. L'amazic a Melilla

Recomanació d'acció immediata

a. Prendre mesures immediates per a protegir l'amazic a Melilla.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

63. L'últim informe estatal feia menció a una enquesta realitzada entre 2014 i 2016 que mostrava que, tot i que prop de la meitat de la població de Melilla parla l'amazic, un percentatge molt més baix dels parlants el sap escriure. Amb el suport de la Universitat Nacional d'Educació a Distància, l'Institut de les Cultures de Melilla ha oferit cursos en línia gratuïts. A més d'aquesta oferta, la Càtedra Internacional de Cultura Amaziga ha organitzat esdeveniments culturals, exposicions i projeccions de cinema en amazic, sota l'auspici de la Fundació Euroàrab d'Alts Estudis de Granada.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

64. El Comitè d'Experts aplaudeix aquests avanços i anima les autoritats a continuar aquesta campanya educativa i cultural i a aportar informació més detallada sobre els progressos realitzats en el pròxim informe periòdic.

7. L'aragonés a Aragó

Recomanació d'acció immediata

a. Incloure la denominació d'aragonés en l'Estatut d'Autonomia d'Aragó.
--

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

65. En el seu document informatiu, les autoritats estatals reafirmaven que les llengües pertanyents al patrimoni lingüístic aragonés s'inclouen en la normativa de la comunitat autònoma i no necessiten ser reconegudes en l'Estatut d'Autonomia. En conseqüència, l'aragonés està protegit com a element del patrimoni cultural sense que hi haja cap voluntat política o social per convertir-lo en llengua cooficial. Els parlants no comparteixen aquesta visió. El Comitè d'Experts ha sigut informat de l'existència d'un ampli consens entre les organitzacions de parlants d'aragonés sobre el fet que la condició de llengua cooficial, i la protecció que això suposa, és l'únic instrument per a garantir-ne el futur. A més, alguns partits i moviments polítics dins del govern de la comunitat autònoma defensen aquest estatus de llengua cooficial. La situació relacionada amb la COVID-19 pot haver retardat el calendari legislatiu de les Corts d'Aragó, però sembla que hi ha una voluntat política de mantindre aquest assumpte en l'agenda.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

66. Les autoritats estatals mantenen la seua postura, que sembla estar en contradicció amb la dels parlants. El Comitè d'Experts continua considerant necessari prosseguir la consulta amb les parts interessades.

8. L'asturià

Recomanació d'acció immediata

a. Incloure la denominació d'asturià en l'Estatut d'Autonomia d'Astúries.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

67. Segons els parlants, la població dona un suport ferm a la substitució de la denominació «bable», que figura en l'Estatut d'Autonomia d'Astúries, per «asturià», ja que és el nom conegut i utilitzat pels parlants.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

68. No s'ha rebut cap informació sobre aquesta qüestió; per tant, el Comitè d'Experts no està en condicions d'avaluar l'aplicació d'aquesta recomanació.

9. El lleonés a Castella i Lleó

Recomanació d'acció immediata

a. Prendre mesures fermes per a protegir i promoure el lleonés a Castella i Lleó, especialment en l'àmbit educatiu.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

69. El lleonés es va incloure en l'Estatut d'Autonomia de Castella i Lleó el 2007, cosa que la converteix en una llengua coberta per la part II de la Carta i li confereix la protecció prevista en l'article 7 d'aquest document. Es pot dir que aquesta llengua es troba en una situació de fragilitat i no està representada en els àmbits de l'ensenyament, els mitjans de comunicació i l'administració. Per tant, seria imprescindible aplicar-hi el nivell de protecció que ofereix l'article 7. Les autoritats estatals han informat sobre una sèrie d'activitats culturals, esdeveniments i seminaris per a promoure el lleonés, posats en marxa principalment sota l'auspici de les biblioteques públiques de Lleó i Zamora.

Avaluació del Comitè d'Experts i altres accions necessàries

70. El Comitè d'Experts reconeix el desenvolupament d'accions per a promoure el lleonés des de l'últim informe d'avaluació, però recorda a les autoritats estatals que, com a llengua inclosa en la part II, el lleonés s'hauria de beneficiar d'una protecció més extensa, particularment en l'àmbit educatiu.

10. El portugués a Extremadura

Recomanació d'acció immediata

a. Prendre mesures fermes per a promoure i revitalitzar el portugués a Extremadura, especialment en l'àmbit educatiu.

Mesures d'aplicació adoptades per les autoritats espanyoles

71. Segons consta, el 2014, els parlants de la localitat d'Olivenza/Olivença van presentar una sol·licitud de reconeixement del portugués com a bé cultural a les autoritats competents de la comunitat autònoma d'Extremadura. La sol·licitud encara s'està estudiant.

Avaluació del Comité d'Experts i altres accions necessàries

72. La situació de la llengua portuguesa és extremadament precària a Extremadura; per tant, el Comité d'Experts demana a les autoritats que adopten mesures urgents, en col·laboració amb els parlants, per a protegir el portugués.